

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 1To/13/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5819010130
Dátum vydania rozhodnutia: 06. 04. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Monika Liptáková
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2021:5819010130.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Moniky Liptákovvej a sudcov JUDr. Vladimíra Kuráka a Mgr. Anny Mihálikovej, na verejnom zasadnutí konanom 6. apríla 2021 prejednal odvolania podané obžalovaným N. N., nar. XX.XX.XXXX a prokurátorom proti rozsudku Okresného súdu Námestovo, č.k. 4T/5/2019-263 z 21. januára 2021 a takto

rozhodol:

I. Podľa § 322 ods. 3 Tr. por., pri nezmenenom výroku o vine, treste a náhrade škody rozsudku Okresného súdu Námestovo, č.k. 4T/5/2019-263 z 21. januára 2021,

obžalovanému N. N., nar. XX.XX.XXXX v R., trvale bytom K.
T., t.č. v Ústave na výkon väzby a Ústave
na výkon trestu odňatia slobody Žilina,

podľa § 73 ods. 2 písm. d) Tr. zák. u k l a d á ochranné protialkoholické liečenie ústavnou formou.

II. Podľa § 319 Tr. por. odvolanie obžalovaného N. N. z a m i e t a , pretože nie je dôvodné.

odôvodnenie:

Rozsudkom Okresného súdu Námestovo, č.k. 4T/5/2019-263 z 21. januára 2021 bol obžalovaný N. N. uznaný vinným zo zločinu lúpeže podľa § 188 ods. 1 Tr. zák. na skutkovom základe podrobne uvedenom vo výrokovej časti napadnutého rozsudku.

Za to mu súd podľa § 188 ods. 1 Tr. zák., za použitia § 38 ods. 2, ods. 4 Tr. zák. a § 37 písm. m) Tr. zák. uložil trest odňatia slobody vo výmere 4 roky a 8 mesiacov.

Podľa § 48 ods. 2 písm. a) Tr. zák. súd obžalovaného na výkon trestu zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia.

Podľa § 288 ods. 1 Tr. por. súd odkázal poškodenú X. N., nar. XX.X.XXXX, s nárokom na náhradu škody na civilný proces.

Citovaný rozsudok nenadobudol právoplatnosť, pretože bol napadnutý odvolaním obžalovaného, ako aj odvolaním prokurátora okresnej prokuratúry v neprospech obžalovaného.

Obžalovaný po vyhlásení rozsudku, jeho odôvodnení a poučení o opravnom prostriedku zahlásil odvolanie proti všetkým výrokom rozsudku priamo do zápisnice o hlavnom pojednávaní z 21.1.2021. Odvolanie zahlásil aj jeho obhajca (č.l. 260 súdneho spisu). V zákonom stanovenej lehote zahlásil

odvolanie aj prokurátor (č.l. 261 súdneho spisu) v neprospech obžalovaného, čo do výroku o ochrannom opatrení.

Podaním doručeným súdu 10.2.2021 (na č.l. 276 súdneho spisu) prokurátor predložil bližšie dôvody svojho odvolania. Nestotožnil sa s tým, že súd neuložil obžalovanému ochranné protialkoholické liečenie ústavnou formou. Prítom priamo odkázal na potrebu jeho uloženia v zmysle znaleckého posudku znalca MUDr. Stanislava Kollára č. 14/2019, v záveroch ktorého znalec priamo konštatoval závislosť obžalovaného od alkoholu a navrhol uložiť obžalovanému ochranné protialkoholické liečenie ústavnou formou. Napriek návrhu prokurátora v záverečnej reči, aby súd takto formulované ochranné opatrenie znalcom uložil, súd nielenže toto ochranné opatrenie obžalovanému neuložil, ale v odôvodnení napadnutého rozsudku sa s predmetným návrhom prokurátora ani nevysporiadal, t.j. neuviedol dôvody, pre ktoré ho obžalovanému neuložil. Vzhľadom na uvedené súd tak nerozhodol o návrhu prokurátora o ochrannom opatrení podľa § 73 ods. 2 písm. d) Tr. zák.

Obhajca obžalovaného podaním doručeným súdu 10.2.2021 (č.l. 280-284 súdneho spisu) doplnil dôvody odvolania a navrhol odvolaciemu súdu napadnutý rozsudok okresného súdu podľa § 321 ods. 1 písm. c), d), e) Tr. por. zrušiť a vec mu vrátiť, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

Obžalovaný s napadnutým rozsudkom nesúhlasí a tento považuje za nesprávny. Namietal, že prvostupňový súd sa nesprávne vysporiadal s obhajobou obžalovaného, nedostatočne vyhodnotil vykonané dôkazy v neprospech obžalovaného a skutok nesprávne právne kvalifikoval. Skutok tak, ako bol uvedený a ustálený v skutkovej vete napadnutého rozsudku súdom prvého stupňa, nebol vykonaným dokazovaním zistený a preukázaný. Inak povedané, konanie obžalovaného zachytené v skutkovej vete napadnutého rozsudku nebolo preukázané. Argumentoval zásadnými rozporami medzi popisom priebehu skutkového deja ustáleného súdom v napadnutom rozsudku a popisom skutku poškodenou vo výpovedi na pojednávaní, ktoré neboli súdom odstránené, a v rozpore so zásadou in dubio pro reo boli obžalovanému pričítané v jeho neprospech. Poškodená na hlavnom pojednávaní síce uviedla, že obžalovaný mal k nej prísť a vykrútiť jej ruku, avšak výslovne poprela, že by malo medzi ňou a obžalovaným dôjsť aj k inému fyzickému kontaktu. Zároveň poškodená neuviedla a ani nepotvrdila, že by jej mal obžalovaný vytrhnúť kabelku z rúk. Medzi výpoveďou poškodenej v prípravnom konaní a na hlavnom pojednávaní sú podľa neho zásadné rozpory, pričom tieto neboli žiadnym spôsobom odstránené. Poškodená vo svojej výpovedi neuviedla, že ju mal obžalovaný škrtiť, že v dôsledku vykrútenia ruky spadla na zem, že by jej mal vytrhnúť kabelku z ruky, resp. že pri skutku mala byť prítomná aj jej matka - svedkyňa A. N.. Preto skutok nemá oporu vo vykonanom dokazovaní. Ustálenie skutku je nesprávne a nezodpovedá dôkazom vykonaným na hlavnom pojednávaní.

Obžalovaný poprel, že by mal konať spôsobom, ako sa mu kladie za vinu. Súd prvého stupňa sa tak dôsledne neriadil zásadou v § 2 ods. 12 Tr. por. Obžalovaný pred súdom uviedol, že zo strany vyšetrovateľov v prípravnom konaní bol na neho robený nátlak, nebol riadne poučený o svojich právach a k svojej výpovedi bol donucovaný pod hrozbou väzby. Namietal neprijateľnosť argumentácie súdu, že obžalovaný zmenil spôsob svojej obhajoby až po zistení reálne hroziaceho trestu. Ak by bol obžalovaný riadne poučený vyšetrovateľom o jeho právach a povinnostiach, trestná sadzba by mu musela byť známa už v čase jeho prvej výpovede.

Absentuje tiež úmysel obžalovaného proti inému použiť násilie v úmysle zmocniť sa cudzej veci. Motívom obžalovaného neboli peniaze. Ak poškodenú chytil za ruku, túto jej chytil preto, aby jej povedal, že je „kurva“, pretože mala mať pomer aj s inými mužmi. Za nezanedbateľné považoval, že už pred skutkom ich vzťah bol narušený, poškodená pociťovala voči nemu nevraživosť. Obžalovaný vidí pochybenie súdu práve v tom, že sa nezaoberal rozporami vo výpovedi poškodenej a tieto vyhodnotil len ako nepodstatné. Práve výpoveď svedkyne poškodenej je dôkazom, ktorá má obžalovaného v danej trestnej veci usvedčovať, a s touto sa súd dôsledne nevysporiadal. Výpoveď svedkyne A. N. bola súdom vyhodnotená ako neverohodná. Zdôraznil, že poškodená v prípravnom konaní nepravdivo uvádzala, že táto svedkyňa bola prítomná pri skutku. Vzhľadom tak na celkovú dôkaznú situáciu, ako aj preukázateľne zlé a narušené vzťahy medzi obžalovaným a poškodenou, nebolo namieste vyhodnotiť dôkazy v neprospech obžalovaného. Obžalovaný zotrval na tom, že skutok sa nestal spôsobom opísaným v skutkovej vete obžaloby a ani vykonané dôkazy tomu nezodpovedajú. Z opisu skutku poškodenej síce vyplýva, že jej vykrútil ruku, ale nie s úmyslom zmocniť sa jej kabelky. Kabelka poškodenej spadla na zem, z kabelky jej vypadla peňaženka, ktorú až keď obžalovaný zbadal, sa po nej zohol a vzal ju. V takom prípade by sa obžalovaný mohol nanajvýš dopustiť trestného činu krádeže, resp. priestupku, avšak nepochybne nie zločinu lúpeže. Uvedená právna kvalifikácia nezodpovedá zistenému skutkovému stavu na hlavnom pojednávaní ani zákonu. Má za to, že v konaní obžalovaného absentuje subjektívna stránka

zločinu, pre ktorý bol uznaný za vinného. Z vyššie uvedených skutočností je zrejmé, že celý skutkový dej spáchania trestného činu, tak ako bol ustálený v napadnutom rozsudku, je nesprávny spochybnený a jeho priebeh nebol preukázaný tak, aby o ňom neboli dôvodné pochybnosti.

K podaným odvolaniam sa strany konania nevyjadrili.

Na verejnom zasadnutí v konaní pred odvolacím súdom prokurátor v celom rozsahu zotrval na písomných dôvodoch podaného odvolania a navrhol obžalovanému uložiť ochranné protialkoholické liečenie ústavnou formou v zmysle záverov znaleckého posudku. Odvolanie podané obžalovaným navrhol zamietnuť ako nedôvodné podľa § 319 Tr. por.

Obhajca obžalovaného predniesol dôvody odvolania v zhode s ich písomným vyhotovením. K odvolaniu prokurátora uviedol, že v zmysle znaleckého posudku vyhotoveného v roku 2018 nie je potrebné obžalovanému uložiť ochranné opatrenie, nakoľko z jeho záverov vyplýva, že toto by sa malo uložiť, ak by obžalovaný pokračoval v požívaní alkoholických nápojov. Napadnutý rozsudok okresného súdu navrhol v zmysle ustanovenia § 321 ods. 1 písm. c), d), e) Tr. por. zrušiť a vec mu vrátiť, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol. Odvolanie podané prokurátorom navrhol zamietnuť ako nedôvodné podľa § 319 Tr. por.

Obžalovaný v konečnom návrhu uviedol, že sa pridriava dôvodov odvolania tak, ako ich na verejnom zasadnutí predniesol jeho obhajca, ako aj návrhu na rozhodnutie o nich. Odvolanie podané prokurátorom navrhol zamietnuť ako nedôvodné.

Krajský súd, ako súd odvolací, predtým, ako začal plniť svoju preskúmovaciu povinnosť podľa § 317 Tr. por., zistil, že odvolania obžalovaného a prokurátora boli podané včas, v lehote stanovenej § 309 Tr. por., boli podané oprávnenou osobou v súlade s § 307 ods. 1 písm. a), b) Tr. por., tieto spĺňajú náležitosti § 311 ods. 1, ods. 2 Tr. por. a nedošlo k vzdaniu sa práva na podanie odvolania alebo k späťvzatiu podaného odvolania v zmysle § 312 Tr. por., a preto odvolací súd nepostupoval podľa § 316 Tr. por.

Podľa § 317 ods. 1 Tr. por. ak nezamietne odvolací súd odvolanie podľa § 316 ods. 1 alebo nezruší rozsudok podľa § 316 ods. 3, preskúma zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolatelia podali odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo. Na chyby, ktoré neboli odvolaním vytykané, prihliadne len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por.

V danom prípade súd na podklade podaných odvolaní, v ich rozsahu a z dôvodov preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku o vine, uloženom treste a spôsobe jeho výkonu a chýbajúcom výroku o nariadení ochranného opatrenia. Po splnení preskúmvacej povinnosti v rozsahu § 317 ods. 1 Tr. por. odvolací súd zistil, že odvolanie obžalovaného v zmysle vecnej argumentácie a úvah odvolacieho súdu ďalej uvedených nie je dôvodné. Zároveň odvolanie podané prokurátorom vyhodnotil ako dôvodné, čo sa prejavilo v spôsobe rozhodnutia odvolacieho súdu - doplnením napadnutého rozsudku súdu prvého stupňa bez jeho zrušenia (bez zmeny jeho všetkých výrokov) o chýbajúci výrok spočívajúci v uložení ochranného opatrenia na podklade zisteného skutkového stavu veci okresným súdom. Odvolací súd zistil, že vo vzťahu ku skutkovým zisteniam tvoriacim podstatu súdeného trestného činu (zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1 Tr. zák.) je napadnutý rozsudok výsledkom konania, v ktorom sa postupovalo podľa Trestného poriadku a v ktorom nedošlo k žiadnym chybám, ktoré by mohli mať vplyv na objasnenie skutkového stavu veci. Skutkové zistenia prvostupňového súdu, tak ako sú vyjadrené v napadnutom rozsudku, sú správne a úplné a zároveň zodpovedajú výsledkom dokazovania vykonávaného na hlavnom pojednávaní. Vzhľadom na to odvolací súd v otázke skutkových zistení odkazuje na podrobne rozvedené dôvody rozsudku súdu prvého stupňa, s ktorými sa v plnom rozsahu aj stotožnil. Súd prvého stupňa vykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom na rozhodnutie a vyvodil z neho správne skutkové zistenia.

K odvolacím námietkam obžalovaného - jeho nesúhlas s ustálením skutku súdom prvého stupňa v skutkovej vete napadnutého rozsudku, ktorý nemá základ vo vykonanom dokazovaní na hlavnom pojednávaní, čo malo za následok nesprávnu právnu kvalifikáciu skutku, bagatelizovanie podstatných rozporov vo výpovedi svedkyne poškodenej v prípravnom konaní a na hlavnom pojednávaní, ako aj

skutočnosti, že obžalovaný v prípravnom konaní vypovedal pod nátlakom, bez relevantného poučenia pod hrozbou väzobného stíhania, odvolací súd uvádza nasledovné:

Primárne odvolací súd zdôrazňuje, že priamo k priebehu skutku mohol prvostupňový súd vychádzať najmä z výpovede svedkyne - poškodenej X. N. a obžalovaného. Obžalovaný na hlavnom pojednávaní na rozdiel od prípravného konania poprel spáchanie skutku. Poprel tvrdenia poškodenej, že by ju prepadol, bola to na neho našitá „búda“. V tom čase bol na prístave s kamarátom N. K., stávali chatu pre E. A.. Vo vyjadrení k výpovedi poškodenej tiež uviedol, že v tom čase v Tvrdošíne ani nebol a má na to svedkov. V prípravnom konaní v procesnom postavení obvineného podrobne popísal priebeh stíhaného skutku. Rovnako v prípravnom konaní podrobne popísala priebeh skutku aj svedkyňa - poškodená X. N..

V týchto súvislostiach je vhodné pripomenúť, že trestné konanie, hoci je tvorené z jednotlivých fáz, tvorí jeden celok a jednotlivé procesné úkony v ňom vykonané vzájomne na seba nadväzujú, sú vedené účelom tohto konania a v postupne zisťovaných a preukazovaných skutočnostiach je daná ich dôvodnosť, opodstatnenosť a vnútorná logika. Aj keď vieme jednotlivé fázy trestného konania zdefinovať (ohraničiť), tieto nie sú a ani z dôvodu účelu celku nemôžu byť izolované. Z prezentovaného hľadiska nie je možné obsah skoršej výpovede obžalovaného v tzv. prípravnom konaní nechať nepovšimnutú, obdobne sa to vzťahuje aj na výpoveď svedkyne - poškodenej, resp. ďalšie dôkazy v konaní vykonané. Doslova sa tváriť, že tieto neexistujú. Vo všetkých týchto súvislostiach, pri rešpektovaní zákonných procesných noriem špecificky sa vzťahujúcich na vykonanie a hodnotenie dôkazov, je súd povinný tieto dôkazy zhodnotiť. V prejednávanej veci ide o aplikáciu ustanovenia § 258 ods. 4 Tr. por. vo vzťahu k podstatným rozporom medzi skoršou výpoveďou obžalovaného a údajmi na hlavnom pojednávaní, výsluch svedkyne - poškodenej na hlavnom pojednávaní ako nositeľky dôkazu zásadnej výpovednej hodnoty a prečítaním obsahu ostatných dôkazných prostriedkov (§ 268 ods. 2 Tr. por., § 263 ods. 1 Tr. por.).

Neskorší zvrät vo výpovedi obžalovaného prezentovanej na hlavnom pojednávaní - nebol v Tvrdošíne - na mieste skutku, nebola preukázaná výpoveďami svedkov za týmto účelom navrhnutých obžalovaným - E. A., A. F. (výsluchy ďalších svedkov navrhnutých obžalovaným nebolo možné zrealizovať, pretože súd nemal k dispozícii adresy na ich predvolanie a obžalovaný v tomto smere nebol aktívny; pozn. odvolacieho súdu). Ak obžalovaný tvrdil, že sa na mieste činu vôbec nenachádzal, potom nie je možné brať do úvahy odvolaciu argumentáciu obžalovaného, že v zmysle výpovede poškodenej prezentovanej na hlavnom pojednávaní by bolo možné jeho konanie posúdiť nanajvýš ako krádež, ak nie priestupok proti majetku, ale vôbec nie ako lúpež.

Okrem toho, že výpoveďami osôb (svedkov Mgr. M. N., D. A.) realizujúcich úkony prípravného konania nebol preukázaný nátlak na obvineného pri výsluchu, zo zápisnice o výsluchu obvineného zo dňa 13.9.2018 (na č.l. 8-13 vyšetrovacieho spisu) vyplýva, že ako obvinený bol riadne poučený o procesných právach obvineného podľa príslušných ustanovení Trestného poriadku. Súčasťou zápisnice je aj vyjadrenie obvineného, že k uzneseniu o vznesenom obvinení doručenom mu pred výsluchom nechce nič dodať, namietal akurát, že by mal poškodenú škrtiť a súčasne sa vzdal práva podať voči nemu sťažnosť. Teda absolútne nie je namieste námietka o nedostatočnom procesnom poučení obvineného. Ak okresný súd v rámci svojich úvah uviedol, že obvinený zmenil spôsob obhajoby pravdepodobne pod vplyvom hroziaceho trestu, takáto úvaha súdu nie je na ujmu jeho rozhodnutia. Obvinený v prípravnom konaní popísal podrobne priebeh skutku a tento zodpovedá skutkovej vete napadnutého rozsudku (v časti od „chytíl ju za jej pravú ruku...“). Vzhľadom na podrobný popis tak priebehu skutku, udalostí, ktoré skutku predchádzali, ako aj spôsobu, akým sa zmocnil vecí poškodenej, medziiným podrobne popísal dámsku kabelku, peňaženku (tvar, farbu, spôsob odopínania), ako aj spôsob naloženia s vecami (občianskym preukazom, finančnou hotovosťou 55,- eur - OP zahodil, časť peňazí vrátil kamarátovi a časť si nechal), odvolací súd obdobne ako súd prvého stupňa odmietol verziu obžalovaného, že k tejto výpovedi bol donútený. Je nelogické, aby sa obžalovaný priznal k tomu, čo neurobil, a zároveň skutok podrobne popísal, oľutoval, čo spravil poškodenej a prisľúbil náhradu tak peňazí, ako aj náhradu za vybavenie občianskeho preukazu. Odvolací súd preto neveril obhajobe obžalovaného prezentovanej na hlavnom pojednávaní. Teda okrem výpovede svedkyne poškodenej pre posúdenie viny obžalovaného bola smerodajná výpoveď obžalovaného z prípravného konania.

Pokiaľ obžalovaný namietal, že súd sa riadne nevysporiadal s výpoveďou svedkyne - poškodenej, ktorá bola jediným dôkazom na posúdenie jeho viny, už z vyššie uvedeného vyplýva, že nielen jej výpoveď bola pre ustálenie viny obžalovaného rozhodujúca. Zároveň treba uviesť, že svedkyňa sa ku skutku na hlavnom pojednávaní vyjadrovala s odstupom času, preto objektívne nemohla popísať skutok tak podrobne ako v prípravnom konaní (skutok z 8.9.2018, vypovedala 23.10.2020). Hodnovernosť a pravdivosť tvrdení svedkyne - poškodenej neznižuje tá skutočnosť, že s odstupom času detailne neopísala priebeh skutku tak, ako ho opísala v prípravnom konaní. Treba uviesť, že svedkyňa - poškodená nevypovedala v podstatných bodoch odlišne, len nevypovedala tak detailne. Zotrvála na skutočnosti, že skutok sa stal - tento popísala v rovnakých časových a miestnych súvislostiach (dni mesta, v neskorých večerných hodinách, pri píle, spoza dreva vyšiel obžalovaný), vykrútil jej pravú ruku dozadu, na ruke mala zavesenú kabelku, ktorá jej spadla, a zobral jej z nej občiansky preukaz a 55,- eur, vulgárne jej pritom nadával - „kurva a piča vyjebaná“ a vyhrážal sa zabitím, prišla tam aj jej mama, ale on už utekal preč. Vzhľadom na uvedené nebol namieste procesný postup podľa § 264 Tr. por. Z popísaného správania obžalovaným je evidentné, že mal potrebu si niečo s poškodenou vybaviť, preto odišiel za ňou. V podstatných skutočnostiach pre posúdenie skutku ako zločinu lúpeže je výpoveď svedkyne - poškodenej zachovaná, pretože za rozhodný moment treba považovať, že obžalovaný jej vykrútil pravú ruku dozadu, na ruke mala zavesenú kabelku, ktorá jej spadla, a zobral jej z nej občiansky preukaz a 55,- eur. Je evidentné, že násilie vyvinuté zo strany obžalovaného na poškodenú predchádzalo zmocneniu sa cudzej veci, teda bolo prostriedkom k ich získaniu. Ak obžalovaný pojal úmysel zmocniť sa týchto vecí v priebehu vyvíjaného násillia na poškodenú, rovnako sa dopustil trestného činu lúpeže. Treba však uviesť, že obžalovaný sám vo svojej výpovedi uviedol, že poškodenej vytrhol kabelku z ruky. Zhodnotením výpovedí obžalovaného, ako aj poškodenej vo vzájomných súvislostiach nepovažoval ani odvolací súd rozpor vo výpovedi poškodenej za podstatné. Inak povedané, dôkazná situácia pred súdom bola dostatočná na uznanie viny obžalovaného zo skutku, ktorý mu obžaloba kládla za vinu. Opis tohto skutku zodpovedá výpovediam poškodenej a obžalovaného. Tento potom zodpovedá aj zvolenej právnej kvalifikácii lúpeže podľa § 188 ods. 1 Tr. zák.

Výpoveď svedkyne - poškodenej bola dostatočne presvedčivá o tom, že skutok sa stal, tento spáchal obžalovaný a tento napĺňa skutkovú podstatu zločinu lúpeže. Čiastočné rozdiely medzi výpoveďami poškodenej a obžalovaným boli aj v prípravnom konaní - obžalovaný popieral, že sa poškodenej a ich spoločným deťom vyhrážal zabitím, že by poškodenú škrtil. Súd aj napriek týmto rozdielnostiam nemal dôvod pochybovať o vierohodnosti výpovede poškodenej. Bol to práve obžalovaný, ktorý na začiatku trestného konania sa v podstate ku skutku kladenému mu za vinu priznal, neskôr ho v celom rozsahu poprel, tvrdiac, že poškodená si to všetko na neho vymyslela, a v podanom odvolaní izolovaným zhodnotením výpovede poškodenej z hlavného pojednávania vo svoj prospech trval na tom, že nie je možné jeho konanie posúdiť ako zločin lúpeže.

Odvolací súd po preskúmaní trestnej veci obžalovaného, vykonaného dokazovania súdom prvého stupňa a jeho zhodnotenia nemal pochybnosti o skutkových záveroch, ktoré viedli k vysloveniu viny obžalovaného.

Podľa § 34 ods. 1 Tr. zák. trest má zabezpečiť ochranu spoločnosti pred páchatelom tým, že mu zabráni v páchaní ďalšej trestnej činnosti a vytvorí podmienky na jeho výchovu k tomu, aby viedol riadny život a súčasne iných odradí od páchania trestných činov; trest zároveň vyjadruje morálne odsúdenie páchatela spoločnosťou.

Podľa § 34 ods. 4 Tr. zák. pri určovaní druhu trestu a jeho výmery súd prihliadne najmä na spôsob spáchania činu a jeho následok, zavinenie, pohnútku, prirážajúce okolnosti, poľahčujúce okolnosti a na osobu páchatela, jeho pomery a možnosť jeho nápravy.

Dokazovanie vykonané prvostupňovým súdom k uloženému trestu a spôsobu jeho výkonu bolo dostatočné a trest uložený obžalovanému má v ňom svoj základ a súčasne druh zvoleného trestu a jeho výmera plne zodpovedá zásadám pre ukladanie trestu podľa § 34 Tr. zák.

Okresný súd správne ustálil, že v trestnom stíhaní obžalovaného existuje prevažujúci pomer prirážajúcich okolností. Prirážajúca okolnosť podľa § 37 písm. m) Tr. zák. spočívala v tom, že obžalovaný už v minulosti pred spáchaním prejednávaneho skutku bol právoplatne odsúdený za inú trestnú činnosť (pre blízku časovú súvislosť medzi súdenou trestnou činnosťou a predchádzajúcim odsúdením). Pod

vplyvom prevahy príťažujúcich okolností základná trestná sadzba pre zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1 Tr. zák. vo výmere 3 roky až 8 rokov v dôsledku ust. § 38 ods. 4 Tr. zák. bola daná v rozmedzí 56 mesiacov (4 roky a 8 mesiacov) až 8 rokov. Okresný súd obžalovanému uložil trest odňatia slobody na dolnej hranici takto upravenej trestnej sadzby, teda ide o zákonný a primeraný trest za súdenú trestnú činnosť. Takýto trest zodpovedá účelu individuálnej a generálnej prevencie trestu.

Výmera uloženého trestu je podľa názoru odvolacieho súdu opodstatnená najmä závažnosťou spáchaného trestného činu, ako aj vyhodnotením osoby obžalovaného. Za vyššie uvedenej dôkaznej situácie ani krajský súd nezistil okolnosti odôvodňujúce uloženie miernejšieho trestu odňatia slobody, resp. iného druhu trestu.

Krajský súd sa starostlivo zaoberal aj výrokom napadnutého rozsudku, ktorým bol obžalovaný na výkon trestu zaradený do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia. V tejto súvislosti nezistil pochybenie okresného súdu pri aplikácii ustanovenia § 48 ods. 2 písm. a) Tr. zák., nakoľko obžalovaný v posledných desiatich rokoch pred spáchaním aktuálne súdeného trestného činu nebol vo výkone trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený za úmyselný trestný čin. Trest odňatia slobody súd obžalovanému za jeho inú trestnú činnosť nariadil až 25.9.2018 (podľa predloženého odpisu z registra trestov), teda po spáchaní súdeného skutku.

Odvolací súd ako dôvodné vyhodnotil odvolanie prokurátora. Prvostupňový súd v rámci dokazovania po súhlase obžalovaného a prokurátora oboznámil závery znaleckého posudku MUDr. Stanislava Kollára, znalca z odvetvia psychiatria, č. 14/2019. V týchto znaleckých zisťovaniach konštatoval závislosť obžalovaného od alkoholu ako plne rozvinutú kombinovanú telesnú a psychickú závislosť. Osobnosť obžalovaného je alkoholicky depravovaná (tzv. alkoholicky upadnutá). Z medicínskeho hľadiska pri pokračujúcom pití alkoholu pobyt obžalovaného považoval za nebezpečný pre spoločnosť a navrhol uložiť obžalovanému ochranné protialkoholické liečenie ústavnou formou. V rámci vykonaného dokazovania bolo preukázané, že aj spáchanej trestnej činnosti sa obžalovaný dopustil pod vplyvom alkoholu, aj svedok F. vypovedal, že obžalovaný dosť pil. Na tomto podklade odvolací súd dospel k záveru, že už okresný súd mal splnené zákonné podmienky na fakultatívne uloženie znalcom navrhnutého ochranného opatrenia. Na uvedené okresný súd nijakým spôsobom nereflektoval v žiadnej časti svojho rozhodnutia.

Vo všeobecnosti treba dodať, že ochranné opatrenie tiež patrí medzi prostriedky na dosiahnutie účelu Trestného zákona. Jeho účelom je rovnako ako pri treste zaistiť ochranu spoločnosti, ale špecifickým spôsobom.

Odvolací súd dospel k záveru, že vzhľadom na prijaté skutkové závery, ako aj návrh znalca je vhodné a potrebné uložiť obžalovanému aj takéto ochranné opatrenie, ktoré môže výrazne prispieť k tomu, aby sa obžalovaný v budúcnosti nedopúšťal trestnej činnosti, a tak posilniť účinok trestu predovšetkým v rovine jeho individuálnej prevencie, samozrejme za predpokladu, že ochranné opatrenie splní svoj účel. Preto v tomto smere doplnil odvolací súd napadnutý rozsudok okresného súdu o ďalší výrok - týkajúci sa ochranného opatrenia. I keď obhajoba na verejnom zasadnutí namietala, že závery znaleckého posudku stratili na aktuálnosti (konkrétne bol znalecký posudok vypracovaný v roku 2018), odvolací súd opakovane dáva do pozornosti argumentáciu, ktorá ho viedla k uloženiu tohto ochranného opatrenia v súdnej trestnej veci. Pre upresnenie len uvádza, že znalecké vyšetrenie obžalovaného sa uskutočnilo 21.12.2018 a znalecký posudok bol vypracovaný 24.1.2019.

Podľa § 74 ods. 1 Tr. zák. ak sa ochranné liečenie ukladá popri nepodmienečnom treste odňatia slobody, jeho výkon sa spravidla začne po nástupe výkonu trestu. V ktoromkoľvek štádiu liečenia môže byť jeho spôsob zmenený aj na ambulantný v závislosti na odbornom posúdení závislosti pacienta, ako aj liečebných očakávaní.

Odvolací súd sa nestotožnil s rozhodnutím súdu o náhrade škody, tento však pre absenciu odvolania poškodenej, resp. prokurátora nemohol napraviť, pretože by rozhodol v neprospech obžalovaného. Podľa názoru odvolacieho súdu v rámci adhézneho konania mal súd splnené všetky podmienky na priznanie nároku poškodenej na náhradu škody, ktorý si uplatnila riadne a včas a tento bol aj v celom rozsahu preukázaný.

Zákaz reformatio in peius je potrebné chápať nielen z pohľadu následkov trestnoprávnej zodpovednosti, ale je ju potrebné interpretovať podstatne širšie, za zmenu k horšiemu v neprospech obvineného je potom potrebné považovať akúkoľvek zmenu a v ktoromkoľvek výroku, pokiaľ zhoršuje postavenie obvineného a priamo sa ho dotýka, bez ohľadu na to, o ktorej otázke z tých, o ktorých sa v trestnom konaní rozhoduje, bolo v danom prípade rozhodované. Zákaz reformatio in peius sa vzťahuje, resp. neobmedzuje len na výrok o treste, ale na akúkoľvek zmenu rozhodnutia, ktorou by sa zhoršovalo postavenie obžalovaného. Uvedené právne závery sa odzrkadľujú aj v praxi slovenských všeobecných súdov, ktoré vo svojej judikatúre pravidelne v súvislosti s uplatňovaním zásady reformatio in peius konštatujú vo vzťahu k rozsahu uplatňovania tejto zásady, že zmena k horšiemu môže nastať v skutkových zisteniach, použitej právnej kvalifikácii, druhu a výmere trestu, vo výroku o ochrannom opatrení, ako aj vo výroku o náhrade škody, pričom takto široko koncipovaný zákaz zmeny k horšiemu platí aj pre konanie o odvolaní (napr. uznesenie najvyššieho súdu, sp.zn. 1 Tdo V 19/2011 z 24. marca 2011).

Takáto náprava by znamenala zhoršenie postavenia obžalovaného, čo je v danej procesnej situácii neprípustné (zákaz zmeny k horšiemu).

Na základe vyššie prezentovanej vecnej argumentácie a úvah Krajský súd v Žiline rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia. V ďalších neuvedených podrobnostiach druhostupňový súd odkazuje na odôvodnenie napadnutého rozsudku okresného súdu, s ktorým sa v plnom rozsahu stotožnil.

Toto rozhodnutie bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.